

Ökoturizmus és természetvédelem - innováció, új módszerek a természeti örökség bemutatásában - Pécs, 2011. június 17.

A Káli-medence földtani örökségének bemutatása web 2.0 alapú tartalomszolgáltatással

Albert Gáspár PhD, Csillag Gábor PhD
Magyar Állami Földtani Intézet

A web 2.0

- „A **web 2.0** (vagy **webkettő**) kifejezés olyan internetes szolgáltatások gyűjtőneve, amelyek elsősorban a közösségre épülnek, azaz a felhasználók közösen készítik a tartalmat vagy megosztják egymás információit,, (*Wikipédia*)
- A tartalom létrehozását a böngészőn belül, külön programok igénybevétele nélkül végzik.
- A webkettes szolgáltatásoknál a szerver gazdája csak a keretrendszeret biztosítja, a tartalmat maguk a felhasználók töltik fel, hozzák létre, osztják meg vagy véleményezik.

Tipikus web 2.0 szolgáltatások

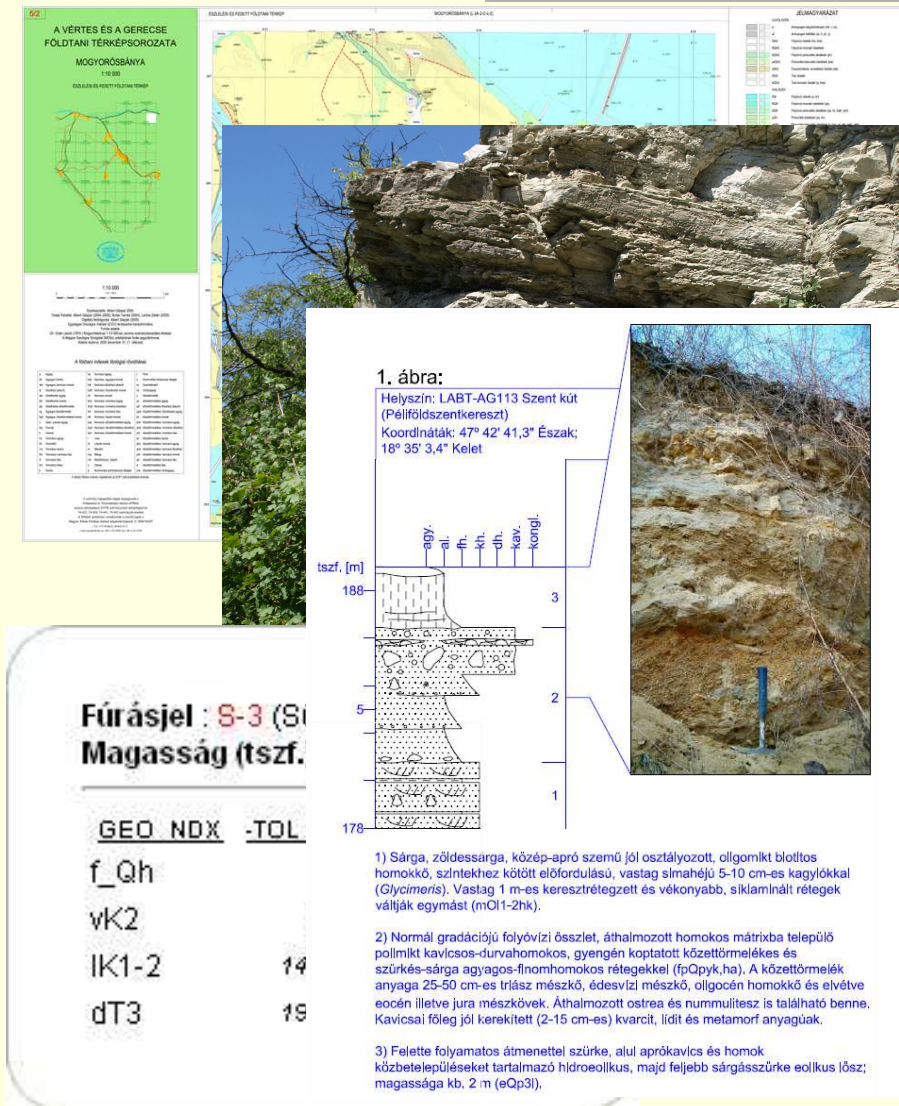
- Közösségi oldalak (*Social networking*, például: [iWiW](#), [Orkut](#), [Facebook\[2\]](#), [MySpace](#), [LinkedIn\[3\]](#), [Mindenki.hu](#), [Barátikör.com](#), [MyVIP](#))
- Képmegosztó oldalak (például: [Flickr](#), [Indafotó\[4\]](#), [Picasa](#), [Photobucket](#), [SmugMug](#), [Zoomr](#), [Open Photo Project](#))
- Videómegosztó portálok (Például: [YouTube](#), [Google Videos](#), [IndaVideó](#))
- Blogok, mikroblogok (például [Twitter](#), [Jaiku.com](#), [Plurk](#))
- Online irodai alkalmazások (Például: [Google Calendar](#), [Google Docs & Spreadsheets](#), [Zoho\[5\]](#))
- Wikipédia és más wikik (szabadon szerkeszthető ismerettárak)
- Fórumok
- Aukciós oldalak (például: [eBay](#), [Vatera](#))
- Online kiskereskedelemmel foglalkozó vagy azt támogató oldalak ([PayPal](#), [Abaqoos](#))
- Linkmegosztó szolgáltatások (például: [del.icio.us\[6\]](#), [Diigo\[7\]](#), [mylink.hu](#), [Linkzilla\[8\]](#), [Ma.gnolia.com](#)),[9]
- Más oldalakat értékelő szolgáltatások, például a [Digg\[10\]](#)
- Hírforrások (feedek) ([RSS](#), [Atom \(feed\)](#)) és a hozzá kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó alkalmazások (például a tartalmat szűrő [Yahoo Pipes](#), [AideRSS](#), [FeedHub](#), a hírcsatornákat egyesítő [FeedRinse](#), [FeedBlendr](#))
- Hírek újrameverését (remixelését) támogató egyéni kezdőlapok ([iGoogle](#), [Netvibes](#), [Hírfigyelő\[11\]](#)) és RSS-olvasók ([Google Reader](#))
- Podcast-ok
- Előre megírt licencszerződések, melyek megkönnyítik a publikációt ([Creative Commons](#), [GPL](#))
- Közösségi zeneajánló oldalak ([Pandora.com](#), [Last.fm](#))
- Az internet-hozzáférés megosztását segítő közösségek ([Fon\[12\]](#), [Meraki\[13\]](#))
- Online tárhely-szolgáltatók ([Box.net](#), [Dropbox](#))
- Virtuális világok ([Second Life](#)) és online játékok
- Egyesített beléptetőrendszerek ([OpenID](#), [TypeKey](#))
- Mashupok és a létrehozásukat támogató szolgáltatások
- **Online térképalkalmazások** ([Google Maps](#), [Yahoo! Maps](#))
- Nyílt forráskódú szoftverek közös fejlesztését támogató ún. verziókezelő rendszerek ([CVS](#), [SVN](#), [Git](#), [Mercurial](#), [Bazaar](#))
- Pastebin-ek
- Az internet felhasználásával futó tudományos programok ([SETI@Home](#), [Galaxyzoo](#)) valamint meteorológiai közösségek ([Metnet.hu](#), [www.időkép.hu](#), [Viharvadász.hu](#))

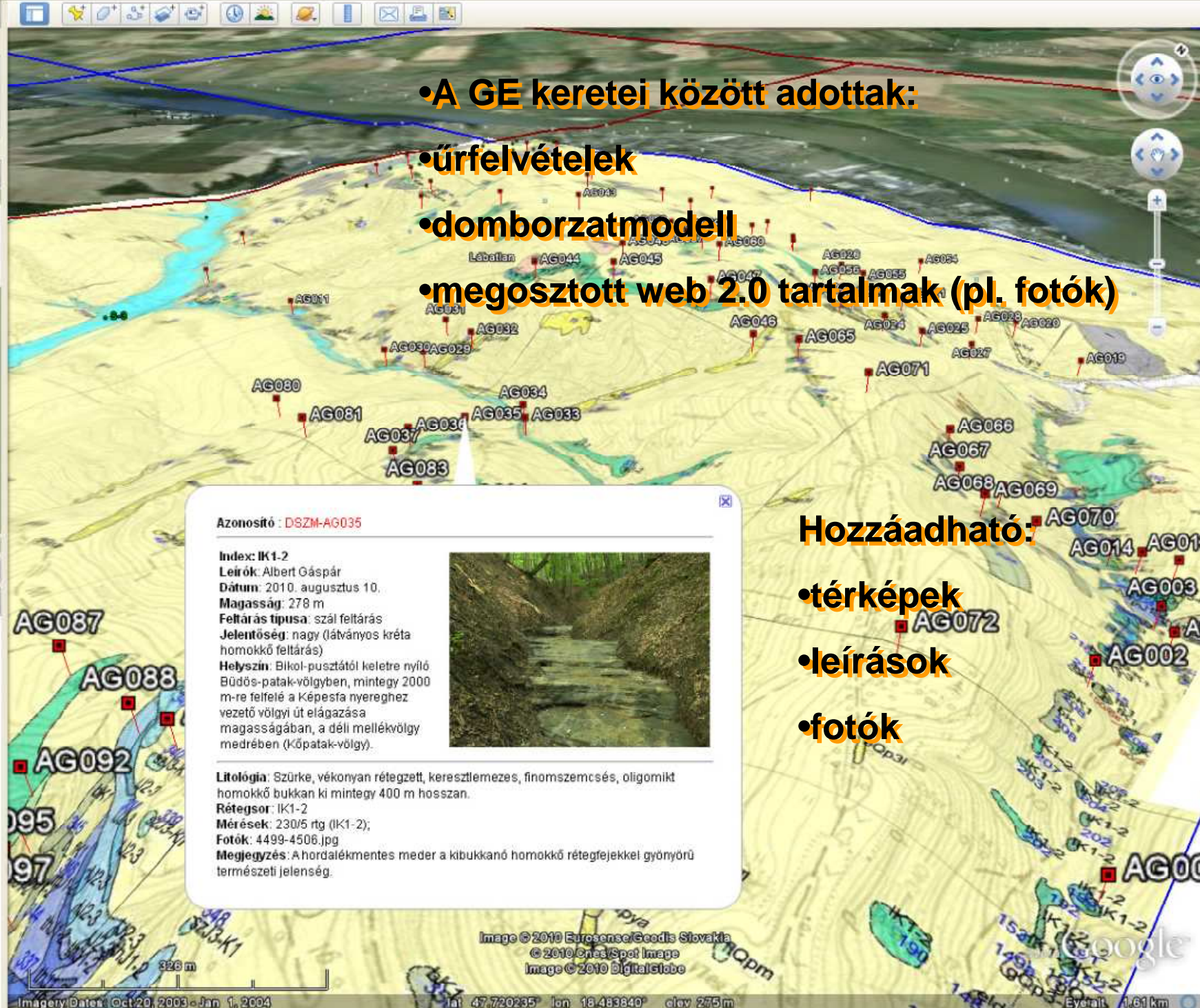
A földtani tartalom

Miért kezdtük használni a web 2.0-t a földtani tartalom megjelenítésére?

Igények:

- A különböző-típusú archív és friss adatokat egy felületen láthassuk.
- Egyazon földtani térképezési projekteken dolgozók egymás eredményeit azonnal láthassák.
- A megjelenítésre használható szoftverek véges licence-száma ne korlátozza a munkát.

- A GE keretei között adottak:
- űrfelvételek
- domborzatmodell
- megosztott web 2.0 tartalmak (pl. fotók)

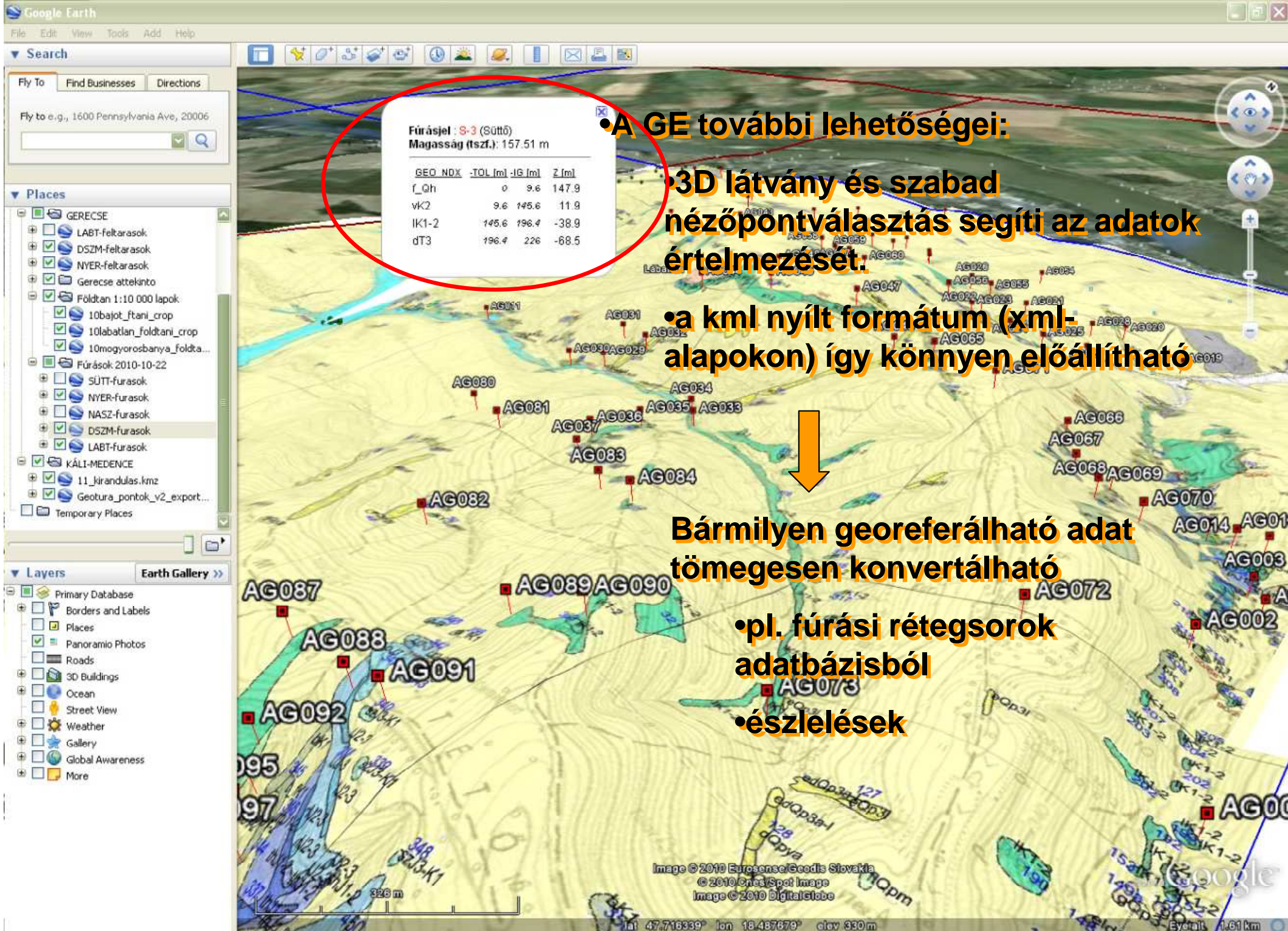
Azonosító : DSZM-AG035

Index: IK1-2
 Leírók: Albert Gáspár
 Dátum: 2010. augusztus 10.
 Magasság: 278 m
 Feltárás típusa: szál feltárás
 Jelentőség: nagy (látványos kréta homokkő feltárás)
 Helyszín: Bikol-pusztától keletre nyíló Bűdös-patak-völgyben, mintegy 2000 m-re felfelé a Képesfa nyereghez vezető völgyi út elágazása magasságában, a déli mellékvölgy medrében (Kőpatak-völgy).

Litológia: Szürke, vékonyan rétegzett, keresztlermezes, finomszemcsés, oligomikt homokkő bukkan ki mintegy 400 m hosszan.
 Rétegsor: IK1-2
 Mérések: 230/5 rtg (IK1-2);
 Fotók: 4499-4506.jpg
 Megjegyzés: A hordalékmentes meder a kibukkanó homokkő rétegfeljeikkel gyönyörű természeti jelenség.

- Hozzáadható:
- térképek
 - leírások
 - fotók

Fúrásjel : S-3 (Süttő)
Magasság (tszf.): 157.51 m

GEO_NDX	-TOL [m]	-IG [m]	Z [m]
Ű_Qh	0	9.6	147.9
wK2	9.6	145.6	11.9
IK1-2	145.6	196.4	-38.9
dT3	196.4	226	-68.5

• A GE további lehetőségei:

• 3D látvány és szabad nézőpontválasztás segíti az adatok értelmezését.

• a kml nyílt formátum (xml-alapokon) így könnyen előállítható

Bármilyen georeferálható adat tömegesen konvertálható

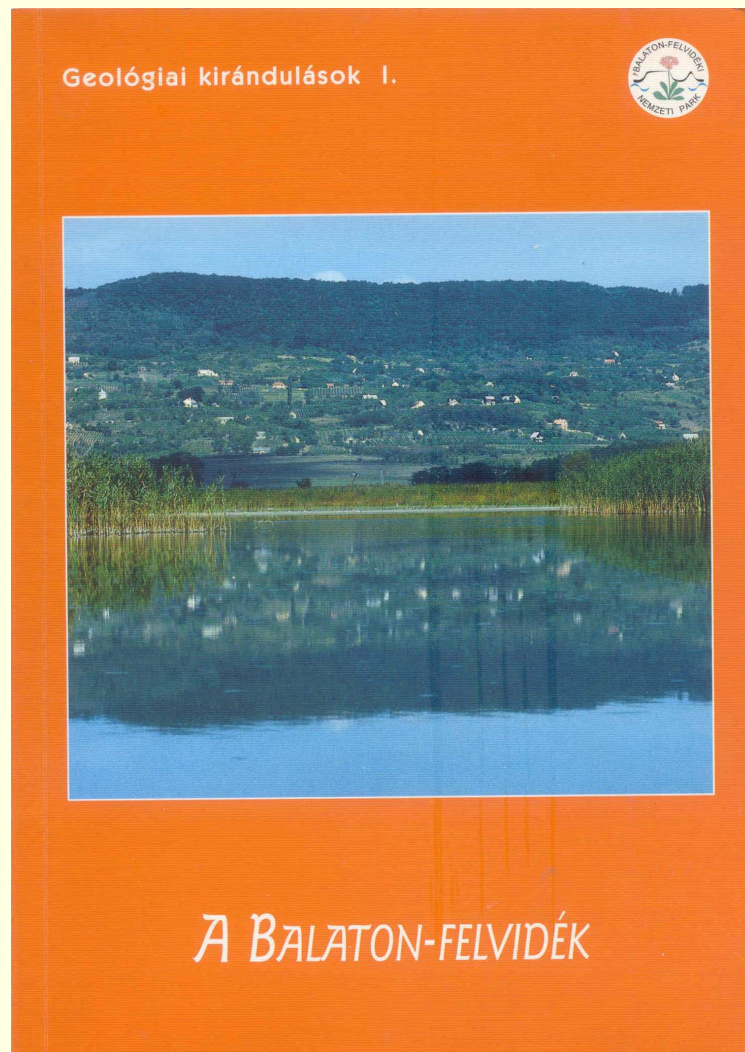
• pl. fúrási rétegsorok adatbázisból

• észlelések

A „publikus” földtani tartalom

- A GE keretei lehetővé teszik a tartalom nyilvánossá tételét
- **Mit lehet közzétenni?**
 - törvény szerint nyilvános adatokat
 - szerzői beleegyezéssel nyilvánossá tett adatokat (pl. rajzok, fotók)
 - saját szerzeményeket (ha azok egyéb jogokat nem sértenek)
 - már közzétett és nem korlátozott adatokat

Első „fecske” a GE keretek között

- A kiadvány 2002-es megjelenése óta sokszor idézet mű, mert:
 1. a geoturizmus hajnalán jelent meg, és egy addig nagyrészt csak külföldről ismert kiadványtípust képviselt
 2. hiányt pótoltt egy turisztikailag frekventált területen
 3. térképei új műfajt vezettek be a hazai kartográfiába
- Feltárásleírásai rövidek és lényegre törők, tehát megjeleníthetők egy képernyőfelület töredékén is.

Budai T., Csillag G., Koloszar L., Müller P. & Németh K. 2002: Geológiai kirándulások I.: A Balaton-felvidék. — Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága, Veszprém, 101 p.

A Káli-medence geológiai látványosságai

Magyal-tető (a bánya Ny-i része)

Település: Balatonhenye

Helyszín: Balatonhenyeről személygépkocsival nehezen járható földút vezet a kőfejtőhöz. A falu közepén, a templomnál jobbra fordulva elérjük a falu szélét, ahonnan észak felé érjük el a bányát (kb. 1,3 km).

Jelentőség: A kőfejtő az Iszkahegyi Mésző legjobb feltárásaként alapszelvényre minősíthető. A formációra jellemző üledékképződési bélyegek, bioturbációs jelenségek és a Litéri-feltolódás közelségét jelző szerkezeti elemek együttes bemutatása az egész Balaton-felvidéken egyedül itt lehetséges.

Litológia: A középső-triász anizusi Iszkahegyi Mésző legszebb feltárása. A bányában néhány éve láthatóak voltak a fedő Megyehegyi Dolomit felé átmenetet mutató dolomitrétegek is. A mészőben tömegével láthatóak bioturbáció nyomai és iszapmozgásra utaló jelek. A feltárásban a kőzet rendkívül tektonizált, mivel a bánya alig néhány 10 méterre van a Balaton-felvidék szerkezetét meghatározó Litéri-feltolódástól.

Hivatkozások:

Budai T. & Csillag G. szerk. 1999: A Balaton-felvidék földtana. *Geology of the Balaton Highland*. MÁFI Alkalmi Kiadványok 197. 257 p.

Budai T., Csillag G., Koloszar L., Müller P. & Németh K. 2002: *Geológiai kirándulások I.: A Balaton-felvidék*. Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága, Veszprém, 101 p.

Magyal-tető

Magyal-tető környéke a Burnót-patak szurdokával

Kasza

Elérhető a MÁFI honlapjáról:

<http://www.mafi.hu/hu/node/2686>

És a GE felületén keresztül a Google
523 m
szerveréről

Képek dátuma: 2007. aug. 15. - 2010. okt. 22.

46°55'31.09" É 17°36'34.77" K magasság 268 m

© 2011 Tele Atlas
Image © 2011 GeoEye
Image © 2011 DigitalGlobe
© 2011 Cnes/Spot Image

©2010 Google

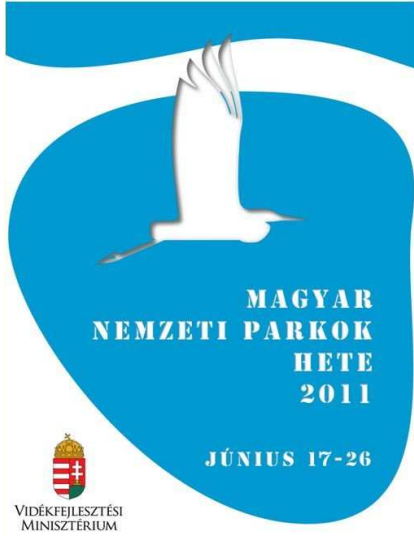
Szemmagasság: 2.10 km

Lehetséges fejlődési irányok

1. A tartalomszolgáltatás bővítése (más népszerű web 2.0 alkalmazásokon is) pl.:
 - Wikipedia „ellátása” tartalommal.
 - RSS-hírszolgáltató(k) beindítása.
2. A jelenlegi „tartalomszolgáltató felhasználó” szintről a „keretszolgáltató” szintre lépni.
 - web 2.0 alapú amatőr meteorológiai megfigyelőrendszer már létezik (pl. *www.idokep.hu*); miért ne létezhetne földtani is?
 - Feltétele: az amatőr megfigyelések adatainak és dokumentumainak feltöltését támogató keretrendszer kialakítása.
 - Lehetőségei: képek, leírások feltöltésétől a minimális műszerezettséget igénylő vízföldtani és talajmozgást monitorozó mérőeszközök „kert végébe” történő kihelyezéséig.

A web 2.0-es tartalmat a felhasználók bővítik, a felhasználók pedig mi vagyunk. Nem várhatjuk, hogy a kereső kiadja a neten azt, amit nem töltött fel még senki.

Ökoturizmus és természetvédelem - innováció, új módszerek a természeti örökség bemutatásában - Pécs, 2011. június 17.

Vége

Köszönjük a figyelmet!

*Albert Gáspár PhD, Csillag Gábor PhD
Magyar Állami Földtani Intézet*